

DE LONGI. ET BREVI.

sunt species bone fortune: hec quidem diuina: propter quod & uidentur benefortunati propter deum dirigere. Iste autem est qui scdm impetum directius. Alius autē qui ^{propter} ipetum: sine ratione autem ambo. Et hec quidem cōtinua bona fortuna magis: hec autē non cōtinua bona fortuna magis: hec autem non cōtinua: particulariter quidem igitur de unaquaque uirtute dictum est prius. Quoniam autem segregare uolumus potentiā ipsarum & de uirtute articulatim tractādum ea que ex his quā uocamus Kalokagachiam.

Explicit liber de bona fortuna. Incipit liber
de longitudine et breuitate uite.

d E eo autem quod est hoc quide3 esse lōge uite animalium: hoc autem breuis uite: et de uite totaliter longitudine et breuitate considerandum causas. Principium autem considerationis necessarium post ex eo quod est dubitare de ipsis. Non enim est palam utrū alterum: aut idem causa omnibus animalibus et plantis eius quod est: hec quidem esse longe uite: hec autem breuis: et plantarum has quidem pauci temporis: has autem multum durabilem habere uitam. Adhuc autem utrum eadem que longe uite: et que secundum naturam sana natura constantium: aut separata sunt. Et quod breuis uite et langorosum. Aut secundū quosdam quidam langores appropinquant languorosa secundum naturam corpora his que breuis uite: secundū quosdam aut nihil prohibet lāgorosos esse lōge uite exñtes. De sōno quidem igr & uigilia dcm est prius. De uita aut & morte dicendū ē posterū. Similiter autē de langore et sanitate quātum adiacet

naturali philozophie. Nunc autem de causa eius quod est; hoc quidem esse longe uite; hoc autem brevis uite; sicut dictum est prius considerandum:

¶ Vnt autem habentia differentiam hanc tota ad tota genera & eorum que sub una specie altera ad altera. Dico autem secundum gen⁹ quidem differre; ut hominē ad equum; longioris enim uite gen⁹ hominum q̄ qd equorum. Secundū speciem autem hominem ad hominē. Sunt enim et homines hi quidem longe uite; hi autem brevis uite; alteri secundū altera loca distantes. Que quidem enim & calidis gentium longioris uite. Que autem in frigidis breuioris uite et habitantium autem eundem locum differunt. Similiter aliqui qui hac differentia ad inuicem.

○ Portet autem accipere quid facile in natura corruptibile et constantib⁹; et quid qd non facile corruptibile. Ignis & aqua et his cognata non habentia eandem uirtutem existūt generationis et corruptiōis causa aliis. Itaq; et quelibet aliorum ex his entia et constituta participare horū naturam rationabile. Quecunque quidem composita ex multis sūt ut dom⁹. De his quidem igitur altera ratio. Sunt enī et proprie corruptiones multis existentium; ut scientia sanitas et egritudo; hec enim corrūpuntur etiam non corruptis suis susceptiuis sed saluatis; & ignorantie quidem corruptio reminiscētia et eruditio. Scientie autem obliuio & deceptio. Secundū accidēs autē consequuntur naturalibus que aliorum corruptiones. Corruptis enim animalibus corrūpuntur et scientia et sanitas que in animalib⁹; propter quod de anima rationabitur quis utiq; ex his. Si enim est non a natura; sed quēadmodum scientia in anima; sic et anima in corpore; erit utiq; ipsius & alia corruptio preter corruptionē qua corrūpitur corrupto corpore. Itaq; quoniā nō uidetur talis existēs; et aliter utiq; habebit ad corporis corruptionē. Forte autem utiq; quis dubitabit rationabiliter utrum est; ut incorruptibile erit quod corruptibile; ubi ignis sursum; ubi non est cōtrarium. Corruptur enim qui quidem existūt cōtrariis sed; accidēs; eo q̄ illa corrūpuntur. Interimūtur. nō contraria ab inuicē. Secundū accidēs autē nihil cōtrariorū i substantiis corrūpitur ppter de nullo subiecto predicari substantiā. Quare cui non est cōtrariū; et ubi non ē; impossibile utiq; erit

corrumpi. Quid enim erit corrumpens; si a contrariis quidem corrūpi accidit solis; hoc enim non existit aut totaliter aut hic; aut hoc siquidē neq; ē; sic autem nō; impossibile, n. materiā hñti non existere aliquialiter contrariū. Omnino quidem enim inel se calidū aut rectum contingit. Omne aut esse impossibile aut calidū aut rectū aut album. Erūt enim passiones separate. Si igitur quando simul fuerūt factiuum et passiuū; hoc quidem semper facit; hoc autem patitur impossibile nō permutare. Ad huc si necesse superflūū tacere; superfluum autem contrarium; ex cōtrario enī; semper permutatio; supflūū autē reliqs pōris. Si aut omne expellit quod actu contrariū; & si hic corruptibile utiq; sic aut non; sed a continēte corrūpitur; siquidem sufficiens ex dictis. Si autem nō supponere oportet quia inest aliqd actu cōtrariū. Et superfluum fit; propter quod et minor flamma comburitur a multa secundū accidēs; quia alimentū quod illa ī multo tempore consumit fumū; hoc flamma multa cito; propter quod omnia semper ī motu sūt & fiūt; aut corrumpuntur. Continens autem aut cooperatur; aut operatur; et propter hoc propter hoc transposita durabiliora quidem fiūt & paucioris durationis natura; eterna autem nusqā quibuscūq; cōtraria erūt. Cōfestim enim materia cōtrariū; habet; quare siquidē eius qđ uisi secundū locū permutat. Si aut quāti secundū augmentū & decrementum; si aut passiōis alterat.

e Runt autem neque maxima incorruptibilia; equus enim homine breuioris uite neq; parua. Epeteia enim multa entomorum; neq; plāte totaliter animalibus. Epeteia, n. quedam plantarum neq; sanguinem habentia; Apis enim durabilior quorūdam sanguinem habentium neq; exanguia; malakia enim. Epeteia quidem exanguia; aut neq; que in terra. Et enim plante epeteia sūt et alia gressibilia; neque que in mari. Etenī; ibi que breuis uite & ostrakura & malakia. Omnino autem longissime uite in plātis sunt ut palma et cypressus. Et in sanguinem habētibus animalibus magis qđ exanguibus; & in gressibilib⁹ magis qđ in aquatilibus. Quare & combinantibus in sanguinem habentibus & gressilibus que longissime uite aīaliū; sunt ut hō et elephas; & utiq; que quidem maiora ut ad plus est dicere minoribus longioris uite; Etenim aliis accidit

his que longioris uite magnitudo sic dictis:

c Ausam autem de his omnibus huic utiq; quis contem-
plabitur: oportet enim accipere q; animal est natura hu-
midum & calidū & uiuere tale. Senectus autē frigida & sicca;
& qđ mortuum. Videtur enim sic materia corporū existentib;
hoc calidū et frigidum; et siccū et humidū; necesse igitur sene-
scētia desiccari: propter quod oportet nō facile desiccabile esse
humidū; et propter hoc pingua imputribilia. Causa autem q;
aeris; aer autem ad alia ignis. Ignis autem nō fit putrefactus.
Neq; sursum paucum oportet esse humidū; facile siccabile enim
qđ paucū; ppter qđ et magna & aīalia & plāte ut uniuersaliter
dicere longioris uite; ut quēadmodū dictum est pri⁹. Rationa-
bile enim maiora plus habere humidū; non solū autē propter
hoc lōgioris uite. Due enim cause qđ quantū; & qđ quale; qua-
re oportet nō solum multitudinem esse humidū; sed hoc et ca-
lidū; ut neq; facile cōgelabile sit. Et propter hoc homines lōgio-
ris uite magis quibuldam maioribus longioris uite deficiens
multitudine humidū; si pluri ratione excedat secūdum quale q;
deficiat secūdum quantū. Est autē aliquib; quidem calidū pin-
gue; qđ simul facit non facile siccabile & non facile ifrigidabi-
le; quedam autē animalū habent humorez. Ideo oportet firmū
esse non leuiter corruptibile neq; superfluum. Interimitur enī
qđ tale aut lāgore aut natura cōtraria; aut ē superfluitatis uir-
tus & corruptiua; hec quidem nature; hec at particule; propter
quod coituiua; & multi sperma senescūt cito. Sperma enim sup-
fluū & amplius desiccatur emissū; & propter hoc ē mulus longio-
ris uite equo & asino; ex quibus genit⁹ est. Et femelle masculis
si coituiui sint masculi; propter quod et passeris masculi breui-
oris uite femellis. Adhuc autem quēcūq; laboriosa masculorum
propter laborem senescūt magis; desiccatur enim labor; senectus
autē sicca est. Natura autem est; ut ad omne est dicere masculi
femellis lōgioris uite. Causa autē quia calidi⁹ animal masculis
est qđ femella. Eadem autē i calidis longioris uite sūt qđ i frigidis
locis propter eandem causā; ppter quam quidem & maiora et
maxime notabilis magnitudo aīaliū frigidorū secūdū naturā;
ppter qđ et serpentes & saure et solidota magna i calidis locis;
et i rubro mari ostrā cōderma augmēti enim calida humiditas
cā & uite. In frigidis autē locis magis aqueū humidū; quod in

DE LONGI ET BREVI.

animalibus est: propter quod facile cōgelabile. Quare hec quidē
nō fiunt oīo animalium que pauci sanguinis aut sanguinem
habentiū in his que ad arctū locis neq; gressibilia ī terra: neq;
aquatilia minari. Hec autē sūt quidem: minora autē & breuioris
uite. Aufert enim congelatio augmentū: alimentū autem non
sumentia & plante et animalia corrūpuntur. Consumit enim
ipsum seipsū: quēadmodum enim multa flamma comburit &
corrumpit paucam: eo q; alimentū consumat: sic natāle calidū
primo digestiū consumit materiam in qua est. Aquatilia au
tem gressilibus min⁹ longe uite: non quia humida simplici
ter: sed quia aquosa. Tale autem humidum facile corruptibile:
quia frigidū & congelabile de facili: et exangue propter idem:
si non magnitudine recompenset. Neq; enim pinguedinem ha
bet neq; dulce. In animali enim quod pingue dulce: propter qd
apes longioris uite alteris maiorib⁹ animalib⁹. In plantis autē
sūt q̄ longissime uite: et magis q̄ in animalib⁹: primū quidem
quia aquosa min⁹: quare non facile cōgelabilia. Deinde habēt
viscositatem et frigiditatem et sicca et terrestria existētia: non
tamen autem habent facile siccabile humidū. De hoc autē q;
est naturam arborū esse durabilem oportet accipere causam.
Habent enī propriā ad animalia preterq̄ ad antoma. Iuuenes
enim semper plāte sūt: propter quod multi temporis semper
enim altere germinatiōes: he autē senescunt: et radices similiter
s; non simul. Sed aliquādo quidē solus stipes et rami perierūt:
alteri autē iuxta nati sūt. Cū autem sic fuerint radices: alie ge
nerant: et sic semper manet hoc quidem corruptū: hoc autem
factū: propter quod longe uite. Assimilantur autem plante an
tomis: sicut dictum est pri⁹: diuise enim uiuunt et duo et mul
ta fiunt ex uuo. Entoma autem usq; ad uiuere peruenērūt: mul
to autem nō possūt tēpore. Non enim habēt organa: neq; face
re potest ipsa principiū ī unoquoq;: qd autem in planta potest
ubiq; enim habet radicem & germē potentia: propter quod ab
hac semper prouenit: hoc quidem nouū: hoc autem senescens
modico aliquo differētia ī esse longe uite sic: quēadmodū que
absplantant. Et enim ī absplātatione modo aliquo dicet utiq;
aliquis eadē accidere: Particula. n. quidē q̄ absplāta ē. In absplā
tatione quidem igitur separans accidit hoc: ibi autē p cōtinuū.
Cā autē q̄a inest ubiq; principiū uirtute exns. Accidit at idē in

animalibus et plantis. In animalibus enim longioris uite ma-
sculi ut in pluribus; horum autem superiora maiora quam inferiora;
magis enim nanus masculus quam femella. In superiori autem cali-
dus; et frigidum in inferiori; et plantarum que capite graues lon-
gioris uite; tales autem que non epeteia sed arborosa. Superius
enim plante et caput radix est. Epeteia autem ab inferius & fru-
ctum accipiunt augmentum. Sed de hoc quidem secundum se in his
que de plantis determinabitur. Nunc autem de aliis animalibus
dicta est causa de magnitudine uite; et de uite breuitate. Reli-
quum autem nobis considerare de iuuentute et senectute; et uita &
morte; his enim determinatis finem utique habebit que de anima-
libus methodus.

Explicit liber de longitudine et breuitate uite. Incipit
liber de iuuentute et senectute & uita et morte.

d E iuuentute autem et senectute et uita et morte nunc
dicendum; simul autem et de respiratione necessari-
um forte causas dicere. Quibusdam enim anima-
lium propter hoc accidit uiuere & non uiuere.
Quoniam autem de anima in aliis determinatum
est. Et palam quoniam non est possibile substantiam ipsius esse cor-
pus. Sed tamen quod in aliqua existit corporis particula manifestum;
& in hoc aliquo habentium uirtutem in particulis. Que quidem igitur
alia anime aut partes aut uirtutes. Qualitercumque quidem oportet
notare dimittat nunc. Quocumque autem animalia dicuntur et ui-
uere in his quidem que adeptas sunt in utraque hec. Dico autem utraque
et quod est esse animal; et quod uiuere necesse eadem esse & unam par-
ticulam; secundum quam uiuit; et secundum quam appellamus ipsum
animal. Animal quidem enim secundum quod animal impossibile est non
uiuere. Si autem uiuit; sic animal existere non necessarium; plante
enim uiuunt quidem; non habent autem sensum; per sentire autem
animal ad animam non determinamus. Numero quidem igitur necessari-
um unam esse et eandem hanc particulam; in esse autem plura &
alteram. Non enim idem animal esse et uiuere. Quoniam igitur
priorum sensitiuorum unum aliquid commune est sensitiuum; in quod eos qui secundum
actum sensus necessariu obuiare; hoc autem utique erit medium anterioris
uocati & posterioris. Anterior quidem enim dicitur in quo est nobis sensus